

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam.

51. szám.

Debrecen, 1926 december 18.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Orvosságok.

A Protestáns Lap utóbbi számaiban „Tépelődések“, „Gyógyíthatatlan sebek“ címek alatt sok baj, sok seb fedetett fel. Mi az oka a sok bajnak és ki az oka a sok bajnak? — e két kérdés felett folyt a diskusszió. A kérdésnek az iskolai téren való megvilágításához — különösen a Borsos Károly cikke után — nem szólok. Azonban a „Gyógyíthatatlan sebek“ c. cikkhez volna tisztelettel egy pár megjegyzésem, sőt — a szerénység pirulájában — orvosságom is. Nem operáció! Ez vérvesztéssel jár mindég. És a vér az erő, sokszor az élet. Próbáljunk csak régi, őszinte (goromba?) orvosok módjára egy pár arkánumot e sebekre.

*

Én a sok baj, betegség és gyógyulni nem akaró sebek gennyedése okát abban látom, hogy mi nem vagyunk őszinték még most sem, amikor pedig *akit szeretünk beteg, nagyon beteg.* Nem helyes a diagnózis, nem helyes hát a kúra sem. Nagy Istvánnal nem tudok „a pályázó lelkészek tisztességérzetének a fogyatékoságára“ vetni mindent a bajok körül például a botrányos lelkészválasztásokkal kapcsolatban. Ciceró azt mondja: „*Videant consules, ne quid salus rei publicae detrimenti capiat.*“ Ne essék zokon, de bizony az első ok az, hogy — consules non viserunt! Et non vident. Ne áltassuk egymást, ez az egyik fő baj! Én tudok és más is tud egyházakat, ahol a lelkész „elengedett az ángáriából“ jócskán s úgy jutott oda. Tudok helyet, ahol a lelkészi földeket a „tisztá választás“ jutalmául éveken át ingyen használták a főkortések. Tudok helyet, ahol a díjlevél szerinti terménymennyiséget az ő személye szerint örökre elengedte a lelkész és úgy jutott oda s most ő is oraculumként megnyilatkozik időnként a választások tisztasága érdekében. Tudok helyet, hol a simonia esetről-esetre — béke-időkben — súlyos tizezrekbe került. Tudok helyet, ahol úgy erősített meg egy — bizonyos mértékben így távolról is szennynek mondható — választás, hogy az illető *úgyis lemond, illetve cserél!* És tudok végre helyekről, amelyek előre elígért-

nek bizonyos hatalmasságok által, pedig még az előd — él s ugyanakkor *a Püspök nem ajánlhat papot...*

De nem folytatom tovább e sötét tudományt. Úgyis most jön a bökkenő: *nem az ezekben ludas papok a főbűnösök*, hanem azok a *consulok*, akik mindezt tudják ott a perifériákon és egyébütt és — nem tesznek ellene semmit. Oh, ne vágdossunk és ne bölcselkedjünk mindenféle új dolgokon, ne törjük a fejünket (engedjen meg Nagy István úr, nem ő róla mondom!), hanem legyünk egyszer már őszinték. Tegyük csak a szívünkre a kezünket és valljuk be magunk előtt (különösen ha az illető magasabb egyházi tisztséget visel!), hogy hány olyan lelkészt ismerünk, akinek a választása bizonyos *mellétekintetek* figyelembevételével a legközönségesebb alkudozások és vesztegetések dacára is megerősített! A tiszaföldvári esetről szeretném, ha mint egy új korszak kedvező auspiciumánál állhatnánk meg!

Nem mondom, hogy egy gyökeres revisió álljon most már elő és csináljon fenekestől felfordított állapotokat! Nem. De azt igenis, hogyha *consul* valaki, legyen *consul*. És egy hivatalos személy, vagy egy testület se engedje meg magának a jövőben bizonyos mellékszempontoknak engedve, hogy noha tudván tudnak elegendő okot, amely a választást megsemmisíti, szóvá sem teszi a fórum előtt. Sőt kimegy az illető „*aranyszájú*“ és beiktatja nagyképpel az ilyen papot ad *maiores Dei gloriam (?)*. *Tessék csak a meglévő lelkészválasztási törvényt minden tekintet nélkül szigorúan végrehajtani.* S tessék csak a bíróságok alkotó tagjainak a könyörtelen és bekötött szemű Igazság (*salus ecclesiae!*) által előirt teendőket megtenni! Oh nem olyan rossz az a törvény, a kezelésben volt a hiba főleg!

Beszéljünk csak őszintén tovább! Kérdem: nem a törvényeink kezelése okozta a legtöbb bajt? Én nem olvastam még sohasem egyházi lapjainkban őszinte vallomást e tekintetben.

A református egyház tagjai nagyon furcsán vannak az egyházi törvényekkel. Gondoljunk

csak az egyháztagek, presbiterek kötelességeire! És készítsünk a lelkünkben egy kis statisztikát azokról a presbiterekről, gondnokokról, azokról a „világi nagyjainkról”, akik különféle egyházi megbízatást viselnek és akik a templomban nagy ritkán hospitálnak és akik úrvacsorával talán sohasem élnek! Hát azokról mit mondjunk, akik magas tisztok dacára executióra fizetik meg az egyházi adójukat? És a törvény, a meglevő törvény nem sújt le ezekre? S gondoljuk el: nincs igaza az egyszerű népnek, amely csupán saját tetszésétől függő adománnyá egyszerűsíti az egyházi adóját! Már pedig beszélhetünk akármeddig, míg az a felfogás nem lesz általános egy gyülekezetben, hogy az adót pontosan fizetni kell, ott törvényes, alkotmányos rend és gyülekezet nincs és nem is lehet!

Mi a valóságos élet törvényei mellett elhaladunk és szélmalomharcokat vívunk gyakran. A homokba dugjuk a fejünket és azt hisszük, hogyha nem látjuk, nincsen baj és vihar. A nép és az egész világ érdeklődése az anyagi kérdések felé terelődött. Mit jelent ez? Ha az anyagi kérdések rendezésére nem vagy képes, akkor elveszítettetted ható erődöt az emberekre. *Emberekkel van dolgunk és nem lelkekkel! Tartsuk ezt mindég a szemünk előtt!* Az embereknél az törvény, amelyiknek kézzelfogható szankciója is van. Az egyházi élet és a gyülekezeti tagság törvényeinek a szankciója az egyházi adó és a — díjlevél. Különösen ez az utóbbi! Nem látunk mi, vagy őszintén nem akarunk beszélni! Itt, ezen a ponton fakad föl a leggennyesebb seb! Hasztalan rendeli el a törvény a díjlevél épségben tartását esetről-esetre, a legméltatlanabb és komoly testületekhez illetlen eljárások kaptak lábra! Gondoljunk csak azokra a testvéreinkre, akik felsőbb támogatás nélkül kényszerültek elalkudni az anyagi függetlenség, a szegénység tisztos egyszerűségének a legcsekélyebb feltételeit is. És álljunk meg, ha tudunk orca pirulás nélkül egy lelkészi állás megüresedése alkalmánál és hallgassuk a buta gög ilyen kijelentéseit: „Kapunk mi olcsóbban is papot!” Kérdem: az újabb lelkésznevezések hibájából fakadt ez is egészen? És kérdem: beszélhetünk mi a gyülekezeti élet regenerálásáról, amíg ezt a mindenki által főbajként ismert nyavalyát nem gyógyítottuk meg?

Sajnos, mindennek dacára, a gyülekezet, illetve egyház reprezentánsa én vagyok, a lelkész, legtöbbször egyedül. Az egyház tisztessége, tekintélye a lelkész személyének és működésének az értékelésén fordul meg a legtöbb esetben. Ha én: a lelkész nem bírok az egész gyülekezetre váró nagy feladatokkal, akkor nincsen és nem lesz semmisem. És a Lelkészegyesület 41. számának vezércikkét idézván, kérdem: „vajjon tudja-e lelke, munkája, ideje, ereje, élete teljességével szolgálni egyháza javát és Isten országa dicsőségét az a lelkipász-

tor, akinek lelke szárnyát állandóan porba húzza a családjáért emésztő gond súlya? Tudja-e reprezentálni egyháza és állása méltóságát az a lelkipásztor, akinek kölcsönök, vagy segélyek utánjárása közben emberek előtt kell magát alázatosságba görnyeszteni?... amikor a lelkész anyagi helyzetének tisztességéért küzd, akkor egyháza javán dolgozik...”

Ez a teljes és tökéletes igazság, ehhez sem hozzátenni, sem ebből elvenni nem lehet, ezt csak a jövődök felé zászlóul lehet felemelni.

Addig, amíg a leghatározottabban körvonalozva és végrehajtva nincs minden egyházban úgy a lelkész személyével szemben fenálló kövétel, mint a gyülekezetnek az egyház és annak reprezentáló belhivatalnokai számára megállapított tartozás, addig rendes, alkotmányos, tehát élő és szóba is jöhető gyülekezeti élet nincs és nem is lehet. A gyülekezet testi emberekből (is) áll és anyagi kötelezettségei is vannak. Amíg ezeknek az anyagi kérdéseknek a rendjét el nem értük és nem biztosítottuk egy helyen, választhat oda bárkit, bármilyen ép erkölcsi értékű, intakt jellemű, hittel és egyházszeretettel teljes apostolt akár a legtisztább consensus, bizony nem lesz ott gyülekezeti élet, ahol az adózás és a díjlevél kész komédia. Hogy venné komolyan személyünket, törekvéseinket az anyagi felfogású nép, amikor tudja, hogy nincs a hátunk megett még olyan szankció sem, mint a béresnek a konvenció levél. Egyeznek, alkudnak... „Mi parancsolunk, mi fizetjük a papot!” És az idők vizei hajtják a mal-mukat! Történnék megjegyzések: „míg én élek, elég lesz ennyi a díjlevélből” Pedig az a díjlevél nem a pap, az egy külön jogi személy! Annak a jogát nem lehet a véle jogositottnak elalkudni! Sőt egyházmegyei megerősítések is vannak ilyen esetekre. És megy a játék vígan: ha üresedés van, sok helyütt akkor hagy jóvá a díjlevélen az egyházmegye változtatást a bé-kesség kedvéért. És a gyülekezet végén a bíróság tárgyalja az ebből fakadó pereket bőven.

Nem gondolta el senki még, hogy a róm. és gör. katolikus pap, a jegyző állása és személye azért tabu a nép szemében főleg, mert a díjlevélét nem magyarázhatja soha a nép! Igaz, hogy az is közrejátszik itt, hogy a választása sem igen bízik reá — nagy okosan!

Itt találom én orvosságot. Igaz, hogy kissé drasztikus, de el kell készíteni, be kell adni a betegnek és hiszem, hogy ezt kúraként adagolván állandóan, meggyógyul tőle a beteg.

Mielőtt bármi más kúrához fognánk, egy — mindég idegen egyházmegyéből kiküldött — törvényismerő, a jogot és a helyi viszonyokat kellően megérteni képes kis bizottságot küldjön ki minden egyházmegye az összes díjlevelek és díjlevélszerű szolgáltatások pontos megvizsgálása végett minden egyházba. Ugyancsak ez a bizottság tegye beható vizsgálat tárgyává az adóterhek kivetését is. Eljárása eredményéről tegyen jelentést az egyházmegye legközelebbi

közgyűlésének, mely az adózás ügyében dönt-
sön, a díjlevél-ügyekben pedig lelkiismeretes
esetenkénti jelentését terjessze fel a kerületre,
amely határozatilag rendelje el a díjlevelek
épségben tartását és teljes kiszolgáltatását,
amely ellen apelláta nincs.

Tudom, hogy keserű lesz az orvosság, de
üdvös. Csak erős, ha kell goromba is legyen a
„felsőség“ keze, amely beadja. Egyszer már az
a „felsőség“ éreztesse a maga szankcióját. A pap
így felszabadul abból a szegényteljes helyzetéből,
hogy neki kell a saját kenyerere felett al-
kudni. Felülről elrendelik és annak pontos
végrehajtásán vas szigorral öröklik az egyház-
megye! És e generális rendezéssel az a sok
öreg, elkeseredett paptársunk is kap tisztesebb
kenyeret, akitől, — öreg korát a fejéhez verve,
— elmarták azt a kis párbért s szólni sem mer-
szegény; örül, ha megtűrik a paróchián. Annak
is, akinek gyermekeket kell adósságokból ta-
nítottatni, mert hát a díjlevelet csúful lefaragták;
valamint annak is, aki uzsorások után szalad-
gál, a fizetése „hátralékban lévén“, végre lesz
egy nyugodtabb napja és tisztességesebb vi-
szonya is a népével. Mert ha a törvénynek
szankciója van, akkor törvény az! De ha aka-
rom így, ha akarom úgy, — akkor nem ér az
egész egy fakóvát!

Gondoljunk a szélesebb, tágasabb mezőkre
is! Ha köztudomású, hogy bármilyen formá-
ban, bármilyen alkalommal egy belhivatalnok
elengedné, eligézné is a javadalma eaurészét.
A törvény ereje csak úgy beszédné azt könyör-
telenül, — vajjon volna-e értelme és eredménye
a választási alkudozásnak? Nem elérnénk-e a
díjlevelek gyarló törvényes kezelése folytán el-
burjánzott választási botránnyok nagy részének
gyökeres kiirtását? Az alkalom szűli a tolvajt.
Ha ezt az alkalmat megszüntetjük, már sokat
nyertünk vele.

Megjegyzem, én csak az eszmét, a meg-
oldási módot propagálom itt a fentiekben, a
részletekig menő kidolgozást más alkalomra
tartván, ha esetleg kedvező fogadtatásra találna
a terv.

Tudom, hogy az egyházi fegyelem fogalmát
súrolják a fentiek, de éppen ezért kell hozzá-
kezdeni. Fegyelem, tekintély, rend és ezek után
a tiszta élet. Az ökonómia grádicsai egymás-
utániságán nagyon sok fordul meg. Talán min-
den: az egész élet!

Pánczél Jenő,
ref. lelkipásztor.

Külföld

A német protestáns egyházak két és fél-
millió dolláros kölcsönt vettek föl a szeretet-
munkáik fejlesztésére. E kölcsönt már túl-
jegyezték.

Perzsiában csak legújabbban rendelték el a
családnevek kötelező használatát s a születések,

házasságok és halálesetek hivatalos anyaköny-
velését.

Hajnalodik az izlamban és a zsidóságban.
Dr. Taka Husszeint, az egyiptomi (melyik?)
egyetemen az arab irodalomtörténet tanárát,
vád alá helyezték, mert egy 1924-ben megjelent
könyve kétségbevonja, hogy Abrahám járt
volna valaha Mekkában s a Kaaba eredetéről
szóló hagyományt legendának állítja. Dr. Klaus-
ner József, a jeruzsálemi zsidó egyetem tanára,
könyvet adott ki Jézus életéről, amelyben a
Názáretit úgy vallási, mint erkölcsi tekintetben
eszményi alakként tünteti föl.

Az orosz szovjetek házassági törvénye ezzel
a kijelentéssel kezdődik: „A forradalmi házas-
élet a férfinak és a nőnek tökéletesen független
és korlátlan szabadságán alapul. A házasság
szabaddá van téve minden polgári előítéllettől
és a megelőző törvényhozás által alkalmazott
erkölcsi békóktól“. — Másfelől a szovjet sajtó
tele van legújabb panaszokkal a rablógyil-
kosságok, a betöréses-lopások, a nők ellen el-
követett erőszakosságok és egyéb merényletek
feltűnő elszaporodása miatt. Az ilyen esetek
száma csak az egy jaroszlávi kormányzóság
területén 1925-ben 7617 volt. a folyó évben
14,466; Leningradban (Pétervár) 6 hónap
alatt 12,000; a szovjetek egész területén az
1925. év első 3 hónapjában 15,000. ri.

Irodalom

Mi Atyánk. Tíz meditáció. Irta Szabó Imre
református lelkipásztor. A szerző kiadása.
Budapest, 1926. 8°, 79 lap. — A budapesti „fa-
sori“ egyházzrész országszerte híres pasztoráció-
jának lelki mélyvégeibe enged betekintést ez az
izléses kiállítású füzet. Egy, a nagy imádkozók-
ról tartott nagyvértékű előadássorozat alkalmat
nyújtott a lelkipásztornak arra, hogy minden
egy-egy előadás végén tartson egy elmélkedést az
Úr imáadásának megszólításáról, kéréseiről,
doxológiájáról és ámenéről. Minden egyes el-
mélkedés elhangzása után a lelkipásztor, a tár-
gyak tételszerű kijelölésével (ami, nagyon ta-
nulságosan, szintén közölve van a füzetben),
felhívta a gyülekezetet az együttes (bár csön-
des) imádkozásra — mint egyébként tud-
juk — nagy lelki áldásokkal. A füzetben olvas-
ható elmélkedések rendkívüli elmélyedésről,
igen nagy psychagogiai készségről, gyakorlottsá-
gról és frisseségről, mindenekelőtt pedig ar-
ról tesznek bizonyosságot, hogy a szerző olyan
pásztor, aki nemcsak a nyájának beszél Isten-
ről, hanem a nyájáról is beszél Istennek —
vagyis más szóval önmagáért és a reábizotta-
kért rendszeresen imádkozó s az imádságban
nyert erőket csöndesen és jólékonvan továb-
sugározni képes, tehát igazi papi lélek. A meditá-
ciókat mindenki a lehető legnagyobb lelki gya-
rapodással tanulmányozhatja, — az ott meg-
rögzített közös gyülekezeti imádkozás mód-

szerét azonban megfelelő nagy lelki előkészítés nélkül (úgy a maga, mint a gyülekezete előkészítése nélkül) senki meg ne próbálja utánnozni, mert könnyen a formalizmus zsákutcájába tévedhet vele. **ri.**

Az Új Barázda Lapkiadó rt. kiadásában az 1927. évre ötféle naptár jelent meg. Az ötszínnyomatú borítékba fűzött naptárak gazdag tartalmát színes művészi képek díszítik. A naptárak szövegrészét regény, elbeszélés, tréfiák, hasznos tudnivalók, gazdasági cikkek s sok érdekes apróbb közlemény teszik értékessé. — *Minden naptárban pengő átszámtási táblázat van.*

Csendes óra: Szigethy Károly. Templomi igehirdetés. — Igehirdetés: dr. Vass Vince. Krisztus mindent megújít. (Karácsonyi) — Vince Elek: A karácsony programja. — Nagy Sándor: Karácsonyi örömmüzenet. — Ifj. dr. Szabó Aladár: Gazdagító szegénység. (Karácsonyi.) — Szabó Zsigmond: Év utolsó napjára. — Vargha Tamás: Ember tervez. (Újévi.) — Vincze Elek: A legfőbb erőforrás. (Újév délutáni.) — Csizmadia Lajos: Emlékezet, remény és munka. (Év első vasárnap.) — Dr. H. Kiss Géza: A fészek. (Esketési.) — Barca József: A boldog halál feltétele. — Gyülekezeti munka: Bereczky Albert: Alapvető gyűl. munkák. — Négyszemközti lelkipásztori beszélgetés. — Uray Sándor: Gyermekünk imádkozására nevelése. — Németh Károly: A falusi ifjúsági munka kezdete. — Dr. Vass Vince: A biblia. (Négy előadás.) — Kövér Pál: Hogyan használható fel egyházunk története a gyűl. munkában. — B. A.: Vallásos esték programja. — Dr. Szabadi Béla: Baksay Sándor írói arcképe. (Vall. estre.) — Szigethy Ferenc: Kiáltás a magyar faluhoz. (Vers vall. estre.) — Baksay Sándor: Hogyan szerették meg a baranyai kalvinisták az új énekeskönyvet -00 évvel ezelőtt? (Vall. estre.) — B. A.: Bibliomagyaázat vall. estén.

Különfélék

Tükör. Részletek Klepp Péternek, a jugoszláv református egyházmegye főesperesének jelentéséből (amelyet a Református Árvaházi Naptár 1927-iki évfolyamában olvasunk): „Bármennyire örülök is annak, hogy a presbiteri és lelkési konferenciák mindinkább azzá fejlődnek, aminek látni szeretném azokat, nem hallgathatom el, miszerint két szempontból sok még itt-ott a kifogásolni való rajtuk. Egyes konferenciákon a lelkési cenzurára nem fektetjük azt a súlyt, amelyet a konferenciák e legáldásosabb részére fektetnünk kellett volna, másfelől pedig túlságosan nagy szerepet engedünk konferenciáinkon a külsőségeknek, a vendéglátásnak, az evés-ivásnak“. — „Egyházmegyei árvaházunk élete anyagi szempontból biztosítva

van híveink adakozása és áldozatkészsége révén“. „Az itteni evangélikus egyházzal közösen fenntartott diakonia-egyesület lassan, de biztosan fejlődik, ma már nemcsak a diakonia-otthon, hanem az ápoló-otthon (elaggottak, együgyűek, csecsszopó kisdedek számára) is biztosítva érzi létét a bőséges külföldi segély mellett a két egyház adományai révén“. — „A lelkészjellegű egyének közül naponta olvassa a bibliát harminc, nem olvassa hét, szégyellte bevallani, hogy nem olvassa tizenhárom, naponta csendes órát tart huszonnégy, nem tart tizenhárom, nem vallott semmit tizenhárom, naponta családi áhitatot tart huszonöt, nem tart tizenkettő s nem vallott szint tizenhárom, teológiai szempontból tanulmányozta a szentírás valamely részét huszonhat, nem tanulmányozta huszonhárom s nem felelt a kérdésre tizenhárom“. — *Úrvacsorával* élt 473 presbiter, 11.295 felnőtt és 685 konfirmált ifjú és hajadon“. „Adományok: egyesek helyi célokra 258.686 dinár, egyesek közcélokra 159.200 dinár, perselyjövedelem 101.521 dinár, munkaváltás 204.930 dinár... Az adakozás emelkedésben, pl. csak helyi célokra 100%-kal több, mint volt a múlt esztendőben, a perselypénz is lényegesen több...“ — E legutóbbi adatok megértéséhez tudni kell, hogy a jugoszláviai egyházmegye területén 53 egyházközségben mindössze 49.308 református lélek él. **ri.**

Debrecen városban a képviselőválasztás december 13-án és 14-én volt. 21.359 szavazatból 11.488 a gróf Bethlen István listájára esett és így ő lett a város első helyen megválasztott képviselője.

Elekcio a debreceni Kollégiumban. A karácsonyi eligáló gyűlés dec. 17-én ment végbe a Kollégiumban. Tukacs György senior beszéde és Solymosi József krónikás Krónikája felolvasása után megkezdődött a választás! Igen szomorú volt a népes gyűlés eredménye. 74 egyház nem kért legátust, vagy specifikált, éppen a legjelentősebbek, amelyek arra valók lennének, hogy mint jótétemény jutalmazták az arra érdemes, szorgalmas, idősebb teológusokat, kerültek, gimnázista vagy kisebb tanuló kézbe. Itt lenne az ideje, hogy minden egyház tudatára ébredne annak, hogy a legáció olyan intézmény, mely csak az arra érdemesek segítését célozhatja.

Lelkészeik'atás Tapolcafüreden. December 5-én iktatta be hivatalába Kiss József pápai esperes Barabás Árpádot, kit a gyülekezet nagy szeretettel, egyhangúlag hívott meg pásztorául.

A versenyi református egyház kántortanítójává Végh Pál ádászteveli református kántortanítót választotta meg.

A miskolci református egyház januárban népszerű teológiai tanfolyamot szervez. Előadásra fog kerülni hit és erkölcsstan, egyháztörténet, egyházalkotmány és szervezet ismertetés. Követendő példa!

Leánykálvineumi ünnepség Gyulán. Szépen sikerült leánykálvineumi ünnepség ment végbe 1926 dec. 16-án Gyulán, a Bethlen-Szövetség rendezésében, a vármegyeháza kistermében. Előadó volt Kiss Ferenc egyetemi tanár, közreműködött a kis Kántus is. Az estély nívóját szavalatok és zeneszámok emelték. A rendezőség fáradhatatlan munkája méltán érdemli meg az elismerést a szépen sikerült, nívós kálvineumi estélyért.

Adventi vallásos estélyek Debrecenben. Szépen sikerült vallásos estély volt december 12-én a Kossuth-utcai és Isotályi református templomokban. Az érdeklődő hívek serege megtöltötte mindkét templomot. A Kossuth-utcai templomban Baja Mihály lelkész, az Isotály-templomban Peleskey Sándor s. lelkész hirdették az ígét. Mindkét helyen szavalatok és ének-számok tették változatossá az estély műsorát.

Az új énekeskönyv használata Debrecenben. 1927 január 1-től kezdve kizárólag csak az új énekeskönyv lesz használathban a presbiterium határozata értelmében. Éppen itt az ideje, hogy négy esztendei átmenet után a terv megvalósulást nyerjen.

Makay Lajos vallásos tanár, akiről 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából szeretettel emlékeztünk meg, éppen a hír közlésekor édesanyját elveszítette. Akkor szívből jövő örömhírünket, most pedig részvétünket fejezzük ki, azzal a bizó hittel: akár élünk, akár halunk az Urrel vagyunk!

A Presbyteri Világszövetség 1927 őszi Budapesten tartandó konferenciájának, melyen a világ minden tájáról mintegy 100 kiküldött fog megjelenni, előkészítésére bizottság küldött ki, melynek elnöke dr. Ravasz László, a tiszántúli egyházkerületből dr. Erdős Károly és dr. Révész Imre.

Lelekeszbeiktatás és iskolaavatás Sajóhidvégen. Emlékezetes ünnepségben volt része Sajóhidvég község református gyülekezetének, mely december 5-én iktatta be Kiss Ernő esperes etávozásával megüresedett lelekeszi állásba Takács Béla volt endi lelekeszt. A beiktatást Kun Zoltán lelekesz, egyházmegyei kiküldött véggezte, ezután az új lelekesz tartotta meg beiktató beszédét, majd üdvözlések következtek. — Délután volt az egyház 250 milliós költséggel emelt új népiskolájának avató ünnepsége, melyen dr. Hegyaljai Kiss Géza lelekesz beszélt.

Külföldi tanulmányút. Tóth Endre pápai theologiai h. tanárt az Országos Gyűjtemény-Egyesület külső tagnak vette fel a Bécsi Magyar Történelmi Intézetbe. Tóth Endre a bécsi levéltárban fog kutatni, főképp a gályarabokra vonatkozólag. Hisszük, hogy fiatal tanártársunk e munkájában is megfelel a váradalomnak.

3006—1926. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!
Egyházkerületi közgyűlésünk 437. d) — 1926. sz. alatt hozott határozatát további eljárás kérésével szöszertinti szövegében közlöm az alábbiakban:

„Bemutattatott az egyházkerületi közgyűlés 1926. évi 148/g. sz. határozatával az egyházkerületi belmissziói ügyrend és munkaprogram elkészítésére kiküldött bizottság munkálata. A bizottság e munkát elkészítésénél figyelembe vette az Egyetemes Konvent f. évi ülésének 18. száma alatt hozott és kivonatban megküldött határozatát, amely az Egyetemes Konvent belmissziói bizottsága által készített ügyrendet, az általános programot és az 1926—27. évre szóló munkaprogramot foglalja magába.

A bizottság egyházkerületünk részére is változatlanul elfogadandónak ajánlja az A) pont alatt közölt belmissziói ügyrendet, valamint a B) pont alatt közölt általános munkaprogramot is; és javasolja, hogy közgyűlésünk rendelje el az ehhez való alkalmazkodást úgy az egyházkerületi és egyházmegyei, mint az egyházközségi belmissziói munkák megszervezésében.

A C) pont alatt közölt 1926—27. évi munkaprogramot illetőleg javasolja a bizottság, hogy mikor az 1. pontban jelzett alapjelentésre vonatkozó kérdőívek a konventi belmissziói bizottság előadója által az egyes gyülekezeteknek kiadatnak, ezeken a kérdőíveken a belmissziói munkára vonatkozó s minden részletre kiterjedő jelentés jövő év március 1-re minden egyházközségből betérjesztendő legyen és pedig úgy, hogy az presbiteri gyűlésen tárgyalandó és onnan jegyzőkönyvi melléklettel lesz az egyházkerületi előadóhoz beküldendő az egyházmegyei előadók útján. A bizottság utasítani kívánja az egyházközségek vezetőit, hogy ahol már eddig is működött szabad belmissziói alakulat, ezekkel a hivatalos egyházi hatóságok az érintkezést azonnal vegyék fel s tisztázzák velök azt a kérdést, hogy a református egyházzal s ennek céljaival s munkáival milyen viszonyt, vagy kapcsolatot kívánnak ezután fenntartani s hogy kívánnak-e részt venni az egyház belmissziói munkáiban.

A 3. pontban érintett vasárnapi bibliai iskola, gyermek pasztoráció és konfirmáció reformja tárgyára nézve a bizottság javasolja, hogy az egyházkerületi közgyűlés rendelje el minden egyházban a vasárnapi iskola felállítását és munkájának megkezdését. Addig is, míg az itt végzendő tananyag és módszerre vonatkozó konventi részletes útmutatás a konventi előadó által kiadandó folyóiratban megjelenhetik, a bizottság figyelembevételre ajánlja a vásár-

Kun József késműves és műszőrűs, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz

napi iskola vezetőknek a Parochiális könyvtár részére kiadott Forgács-féle belmissziói kézikönyvet és vezérfonalul ajánlja a Fankhauzer-féle vasárnapi iskolai dolgozatokat, amelyek kaphatók Budapesten, a Studium-könyvkereskedés útján. Ajánlja bizottságunk, hogy minden egyházmegyében szervezzenek a jövő év alkalmas időszakában vasárnapi iskolai tanfolyamot s erre hívjanak meg megfelelő előadókat s képezzenek ki minél több gyakorlati munkást.

A 4. pont alatt érintett anya- és csecsemővédelemre vonatkozólag a bizottság elfogadja a konventi előadónak azon közlését, hogy e tekintetben a Stefánia-szövetséggel keres összeköttetést; a szegénygondozást illetőleg pedig utalja az egyházakat az Egyházkerületnek e tárgyban 1908. évben 519. szám alatt megjelent szabályrendeletére.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bizottság-nak a belmissziói ügyrend és munkaprogramm-ra vonatkozólag elkészített és ismertetett munkáját minden részében elfogadja s az ehhez való alkalmazkodást az egyházkerület, az egyházmegyék s az összes egyházközségek illetékes vezetőinek és munkásainak elrendeli. Az egyházkerületi előadót felhatalmazza, hogy e rendelet pontos betartását és végrehajtását minden vonalon ellenőrizze, szorgalmazza és irányítsa. Felhatalmazza az előadót, hogy a belmissziói munkák megindítása és vezetésének megismerése céljából bárhol személyesen is megjelenjen, ahol azt jónak itéli, a névtelen kötelességmúlasztó egyházakat és azok vezetőit a belmissziói bizottság Elnökénél bejelentse s azok ellen erélyes intézkedés foganatosítását kérelmezze.

Közgyűlésünk, kapcsolatban az itt előterjesztett ügyekkel, felhívja a gyülekezetek figyelmét arra, hogy a községekben a szülésznői munkák végzésére igyekezzenek lehetőleg diakonisszát beállítani és hogy ez lehetséges legyen, a kerület a diakonisszaképzés kibővítése

tekintetében intézkedéseket fog tenni. A lelkesek gondos figyelmét felhívja közgyűlésünk a szülésznők munkájára is és a Stefánia-szövetséggel való bekapcsolódásra, hogy a szokatlannul nagymérvű gyermekhalandóság elleni küzdelemben ezáltal kellő támaszt és irányítást találjanak“.

Debrecen, 1926 december 2.

Dr. Ballazár Dezső,
püspök.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Pályázat.

A fejedelmi református leányegyház presbiteriuma pályázatot hirdet a megüresedett előkönyörgő-kántortanítói állásra.

Javadalom: 19 köböl búza természetben kiszolgáltatva. Tandíjjátlag: 61 kor. 60 fillér. Tüzifa árba: 72 aranykorona. Széna árba: 32 aranykorona. 4 kat. hold föld haszonélvezete. Stóla szabályrendelet szerint. Allamsegély. Megválasztott tanító köteles levante-egyesület és minden kultúrmozgalmakban résztvenni. — Pályázati kérvények a hetei református lelkesi hivatalhoz címzendők, pontosan felszerelve. (Hete, up. Tarpa, Bereg m.)

Pályázati határidő december 31.

Presbiterium.

Pályázat.

A nagylányai református egyház pályázatot hirdet lemondás útján megüresedett organista-kántortanítói állásra.

Javadalom: 3 szobás modern lakás, 1½ holdas kerttel és megfelelő melléképületekkel, 21 kat. hold föld, valamennyi jóminőségű szántó, kevés kaszálóval, 1296 □-öl faiskola fele jövedelme, 60 véka búza természetben, 8 öl kemény tüzifa, jelenben megváltva 8 mázsa búzában, 8 öl fa beszállítása természetben, készpénz 95 pengő és stóla. Értékegység 67. melynek leszállítása most van folyamatban,

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:
13-35.

27-52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:
13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) szerezhetők be.

melynek sikerülte esetén a megfelelő államségély.

Kötelesség: I—VI. o. vegyes iskola és ismétlősök tanítása, kántori teendők végzése, énekkar és ifjúsági egyesület vezetése, belmissziói munkában és a vasárnapi iskolában segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén szószéki helyettesítése, presbiteri jegyzőkönyv vezetése.

Pályázati határidő december 31.

Próba-organázás és éneklés január 2-ára kitűzve. Pályázati kérvények a felszerelt okmányokkal (oklevél, esperesileg megerősített működési bizonyítvány, orvosi bizonyítvány, kommun alatti magatartásról szóló hatósági bizonylat, keresztlevel, kántori képesítés, házassági kivonat) fenti határidőig lelkészi hivatalhoz küldendő.

Allás azonnal, legkésőbb január 15-ig, elfoglalandó. B) listások, menekültek előnyben

Babus Gyula,

ref. lelkész, isk.-széki elnök.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betörésses-lopás-, szállitmány- és élet-biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

><

36—52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbitereknek és egyháztagnak a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi Elnökséggel történt megállapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

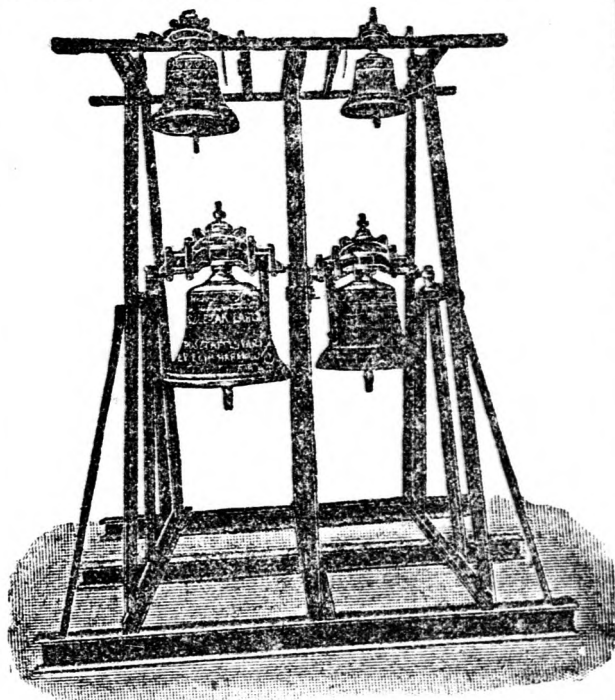
Debreczeni István

órásmeister Debrecen, Péterfia-u. 8

Speciális órák javítása
Mindennemű órákraktára

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓB-HAZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913—53

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz. Kézművesipari Tárlat versenyen a m. kir. korm. díszoklevélvel kitüntetve és az 1926. évi kézműipari kiállításon a m. kir. kormány által díszoklevéllel kitüntetve.

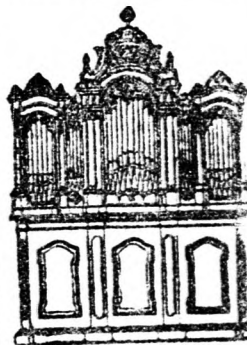
FITTLER SÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokát,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szakszerűen mérsékelt árákért
Arjegyzék esküszövegvetés díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református ápoloda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

KARDOS LÁSZLÓ
 DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9
VÁSZON—FEHÉRNEMŰ
és KELENGYE szaküzlet.
 ALAPÍTÁSI ÉV 1831. 3—4
KIVÁLÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF
 papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SARJÁT HÁZ)
 Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
 Éremkitüntetések különböző kiállításokról.
Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.
 Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon
 és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a négyesületek hasonló
 ajándékrendeléseit.
 Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.
 Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s.-lelkészünket, ki
 ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy
 mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy
 papi palásttal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból
 értesültünk, hogy uraságod ref. papi diszruhák és palástok
 szolid kiállításával a lelkészek tetszését és meglegedését vívta
 ki. Ezért felkérem, sziveskedjék engemet lehetőleg postafordultával
 értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e
 egy szebb palástért. Még csak arra kérem, sziveskedjék figyelembe
 venni, hogy a palásttal egy jeles képzettségű, nemes
 ambícióju, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhajtjuk
 jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy
 magát tovább képezze, fejlessze. Eppen azért óhajtánók, hogy
 az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint
 kiállítás tekintetében.
 Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.
 Szives üdvözléssel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.
 Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított
 palásttal ifju lelkészünknek nagy örömet szerezünk.
 Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.
 Tisztelettel. Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak
 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.
 Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készítettem
 és azzal meg vagyok elégedve.
 Debrecen, 1909 ápr. 24.
 Hazafias tisztelettel: Erőss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOS
 vasnagykereskedése
 Debrecen.
 Alapította 1819-ben Sesztina János.
 *
 A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó
összes vasárú
 állandó nagy raktára.
 Telefon 6.

MOST MEGJELENT
 egyházi-, irodalmi
könyvujdonságok:

- Czegléd Sándor: Sylvester bibliai kézikönyve . . . . . K 30,000.—
 Czegléd Sándorné: Szent fogadástartó (Konfirmációi emlék) . . . . . „ 4,500.—
 Czegléd Sándor: Követlek uram . . . . . „ 6,000.—
 Gyűlvézi István: Én vagyok az út (Egyházi beszédek) . . . . . „ 18,000.—
 Hastings: A mintakép . . . . . „ 50,000.—
 Herpay Gábor dr.: Nemes családok Hajdúvármegyében . . . . . „ 100,000.—
 Fioratti di San Francesco: Assisi szent Ferenc kis virágos kertje. (Fordította: Tormay Cecilia) . . . . . „ 22,500.—
 Kesztlyúsné Balogh Margit: Te benned bízunk (Történeti kis regény . . . . . „ 6,000.—
 Kesztlyúsné Balogh Margit: Lélekrablás . . . . . „ 3,000.—
 Kovács Tibor tanár: Karénekeskönyv (Zsoltárok és dicséretetek a magyar református egyházi énekkarok számára) . . . . . „ 45,000.—
 Makkai Sándor: Aratás (Előadások, Ecclesia, Militans Beszédek, Feltámadunk. Művészet és Irodalom) . . . . . „ 85,000.—
 Ravasz László: Emberélet útjának felén . . . . . „ 125,000.—
 Révész Imre: Mennyei nász-dal . . . . . „ 25,000.—
 Szabó Dezső: A magyar protestánsizmus problémái . . . . . „ 12,500.—
 Uray Sándor: Lelkészi szolgálati napló (Minden református lelkésznek nélkülözhetetlen) . . . . . „ 50,000.—
 Vásárhelyi János: Megvizsgáltatva—vizsgáltatni . . . . . „ 87,500.—
 Vass Vince: Baptisták, Nazarénusok, Methodisták, Üdvhadsereg, Adventisták, Nemzetközi Bibliatanulók . . . . . „ 18,000.—
 Vass Vince: Jókai kálvinizmusa . . . . . „ 5,000.—
 Záborszky János: Bibliaolvasó kalauz (Nyolc hétre napi jegyzetekkel) . . . . . „ 4,800.—

MÉLIUSZ KIS KÖNYVTÁR. Szerkeszti Uray Sándor.
 A 10 füzet együtt 45.000 korona.

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a
„MÉLIUSZ”
 könyv-, papír-, írószerszám- és zenemű kereskedésében
 Debrecen, Ferenc József-út 26.
 TELEFON: 2-70.
 ♦ Postai megrendeléseket pontosan és azonnal expedálunk. ♦